

Transatlantické obchodné a investičné partnerstvo. Európska dezintegrácia, nezamestnanosť a nestabilita

Jeronim Capaldo¹

Október 2014

Európska únia a Spojené štáty v posledných mesiacoch rokujú o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve (TTIP, akronym pre “Transatlantic Trade and Investment Partnership”). Jedná sa o dôležitú ekonomickú dohodu s cieľom budúcej integrácie oboch ekonomík.

Tak ako zvyčajne pri vyjednávaní obchodných dohôd, bolo vyjednávanie TTIP sprevádzané radom ekonometrických štúdií navrhujúcich čistý ekonomický prínos pre všetky zúčastnené krajiny. V EÚ zástancovia poukazujú na štyri hlavné štúdie, ktoré v podstate poukazujú na malé čisté výhody pre všetky zainteresované krajiny a na postupné nahradzovanie obchodu v rámci EÚ s obchodom transatlantickým.

Odborná literatúra nedávno dokázala, že hlavné štúdie o TTIP neposkytujú spoľahlivý základ pre obchodnú politiku, pretože sa zakladajú na nevhodných ekonomických modeloch.

Ponúkame posudok TTIP založený na odlišnom modeli a na základe prijateľnejších predpokladov ekonomickej transformácie a vývoja hospodárskej politiky. V súlade s *Global Policy Model* (GPM) OSN budeme simulovať dopad TTIP na globálnu ekonomiku v kontexte dlhodobých úsporných opatrení a nízkeho rastu, najmä v EÚ a USA.

Naše výsledky sa výrazne líšili od existujúcich hodnotení. Pre Európu sme zistili, že:

- TTIP by viedlo behom desiatich rokov ku stratám čistého vývozu, v porovnaní s rovnakou situáciou bez TTIP. Ekonomiky Severnej Európy by utrpeli najväčšie straty (2,07% z HDP), nasledovalo by Francúzsko (o 1,9%), Nemecko (1,14%) a Veľká Británia (0,95%).
- TTIP by znamenalo čisté straty, pokiaľ ide o HDP. V súlade s údajmi o čistom vývoze, ekonomiky severnej Európy by utrpeli najväčšie zníženie HDP (-0,50%), nasledovalo by Francúzsko (-0,48%) a Nemecko (-0,29%).
- TTIP by viedlo k zníženiu príjmov z práce. Malo by to najväčší dopad na Francúzsko, so stratou 5.500 €URO na pracovníka. Nasledovali by krajiny Severnej Európy (-4800 EUR na pracovníka), Veľká Británia (-4200 EUR na pracovníka) a Nemecko (-3400 EUR na pracovníka).
- TTIP by viedlo k nezamestnanosti. Odhadujeme, že v EÚ by došlo ku strate približne 600.000 (šesťstotisíc) pracovných miest. V krajinách Severnej Európy by nastala najväčšia strata (-223.000 pracovných miest), nasledovalo by Nemecko (-134.000 pracovných miest), Francúzsko (-130.000) a Južná Európa (-90,000).
- TTIP by viedlo k zníženiu podielu pracovných príjmov na celkových príjmoch a k upevneniu tendencie, ktorá prispela k súčasnej stagnácii. Druhou stranou tohto predpokladaného poklesu je zvýšenie podielu príjmov a výnosov, čo naznačuje, že by mohlo proporcionálne dôjsť k presunu príjmov z práce na kapitál. Najväčšie prevody

¹ Email: jeronim.capaldo@tufts.edu

The author would like to thank Zuzana Nemčíková for this translation

by sa uskutočnili vo Veľkej Británii (7% HDP by bolo prevedených z práce na príjmy zo zisku), vo Francúzsku (8%), Nemecku a severnej Európe (4%).

- TTIP by viedlo k redukcii daňových príjmov. Nepriame dane (napríklad DPH) cez dotácie, by klesli vo všetkých krajinách EÚ. Najväčšie straty by utrpelo Francúzsko (0,64% HDP).
- V dôsledku toho, by sa vo všetkých krajinách Európskej únie zvyšoval verejný deficit o percentuálnu hodnotu HDP, s posunutím verejných financií k limitu Maastrichtských kritérií, možno aj ďalej.
- TTIP by viedlo k vyššej finančnej nestabilite a rýchlejšej akumulácii dlhov a úverov. Pri poklesoch príjmov z vývozu a so znížením pracovných príjmov a daní z príjmov, by dopyt musel byť udržiavaný jedine investíciami, opierajúcimi sa predovšetkým o zisk. Ale s oslabujúcim rastom spotreby, nemožno očakávať, že zisky pochádzajúce z predajov porastú.
- Realistickejším predpokladom je, že zisky budú podporované rýchlim rastom niektorých cien (napríklad ceny finančných aktivít a niektorých finančných majetkov), obzvlášť ak bude uľahčovaný vhodnými deregulačnými opatreniami. V dôsledku nedávnej finančnej krízy, makroekonomická nestabilita vyplývajúca z tejto rastovej stratégie už nemôže byť ignorovaná.

Naše projekcie maľujú pochmúrny obraz pre politické a hospodárske orgány EU, ktoré by boli nútené čeliť ekonomike vystavovanej akejkoľvek kríze prichádzajúcej z USA a neboli by schopné reagovať na krízové situácie koordinovanými fiškálnymi stimulmi, a zostalo by im iba niekoľko možností ako stimulovať ekonomiku: 1) podporovať zvýšenie súkromných úverov, s rizikom podporovať nové finančné nerovnováhy; 2) vytvárať konkurenčnú devalváciu meny; alebo 3) kombináciou týchto dvoch možností.

Z tohto vyplývajú dva nasledujúce závery: Po prvé, existujúce posúdenie TTIP neposkytuje vhodný základ pre rozhodnutia o tak významnej zmene v hospodárskej politike.

Pri použití realistickejšieho modelu sa naopak výsledky radikálne menia; po druhé pokus o zvýšenie objemu medzinárodného obchodu, nie je udržateľnou stratégiou pre hospodársky rast EÚ. V súčasnom kontexte úsporných opatrení, vysokej nezamestnanosti a nízkemu rastu, rastúci tlak na príjmy práce by ďalej poškodil hospodársku činnosť. Naše výsledky naznačujú, že udržateľná stratégia rastu v Európe, by sa mala stavať na pevnej politike a na podpore pracovných príjmov.

Pôvodný článok: http://ase.tufts.edu/gdae/policy_research/TTIP_simulations.html